

XXVI ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневник

НА

21. заседание

Петък, 1 февруари 1946 г.

(Открито в 15 ч. 25 м.)

Председателствувал подпредседателят Георги Трайков.

Секретари: д-р Георги Георгиев и Георги Христов.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		2. За отстъпване безвъзмездно на Българската академия на науките и изкуствата в гр. София държавния архив, бивша собственост на проф. Иван Шишманов (Първо и второ четене)	180, 181
Отпуски	175	Говорили: Стефан Каракостов	180
Читане	175	Д-р Кирил Драмалиев	180
По дневния ред:		Младен Карталев	181
Проекторешение за одобрение 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 28 декември 1945 г., протокол № 187, относно начина за изнасянето на експортните цигари и рязан тютюн за лула и определяне размера на бандеролното право върху тях. (Приемане)	175	М-р д-р Михаил Геновски	181
Законопроекти: 1. За изменение и допълнение на глава V от закона за подобрене земеделското производство и упазване полските имоти (Първо четене)	176	3. За продажба на Столичната голяма община една трета идеална държавна част от млекопроизводителното стопанство „Чайка“, бивша собственост на проф. Георги Ненков, сега държавна собственост. (Първо и второ четене)	182, 183
Говорили: Панко Григоров	176	Говорили: м-р д-р Михаил Геновски	182
Пепчо Шейтанов	177	Манол Стойнов	182
Драгомир Влъчков	178	Дневен ред за следващото заседание	183
Ефрем Митев	178		
Филип Г. Филипов	179		

Председателствуваш Георги Трайков: (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: Али Бекиров, Асен Ив. Драгнев, Атанас Тотев Донков, Бойко Шалапатов, Васил Павурджиев, Вели Сюлейманов, Георги В. Данков, Георги Пеев Георгиев, Гьoko Габровски, Димитър Крайчев, Димитър Цонев, Дончо Дончев, Жеко Жеков, Желю Желев, Иван Геновски, Иван Грозев Спасов, Иван Кирев Янков, Иван Гутов, Илия Джагаров, Йордан П. Иванов, Кирил Игов, Коста Райнов, Митю Генов, Никола Дрънчовски, Николай Георгиев, Симеон Ковачев, Славен Куцаров, Стефан Кереков, Тодор Гичев, Цветан Капитанов и Юсеин Алиев)

Председателството е разрешило отпуск на следните г-да народни представители: Георги Пеев Георгиев — 2 дена, Желю Господинов Желев — 1 ден, Илия Джагаров — 3 дни, Никола Лжанков — 1 ден, Никола Павлов Дрънчовски — 1 ден, Стефан Кереков — 1 ден, Цоло Кръстев Каменов — 1 ден, Иван Геновски — 10 дни, Вълко Червенков — 2 дена, Асен Драгнев — 1 ден и Хайрула Мюмюнов — 4 дни.

Постъпило е заявление от народния представител г-н Адам Трънка, който е заболял внезапно и моли да му се разреши 30 дни отпуск.

Който са съгласни да се разреши 30 дни отпуск на народния представител Адам Трънка, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Постъпило е заявление от народния представител Стефан Крайчев, който моли да му се разреши 15 дни отпуск по болест.

Който са съгласни да се разреши 15 дни отпуск на народния представител Стефан Крайчев, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Постъпило е питане от народния представител Александър Ковачев до г-на министра на земеделието и държавните имоти, относно поведението на главния секретар на Министерството на земеделието.

Питането ще се изпрати на г-на министра на земеделието, за да отговори.

Пристъпваме към първа точка от дневния ред:

Одобрение на проекторешението за одобрение 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 28 декември 1945 г., протокол № 187, относно начина за изнасянето на експортните цигари и рязан тютюн за лула и определяне размера на бандеролното право върху тях.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретар Георги Христов (з): (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението за одобрение на 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 28 декември 1945 г., протокол № 187, относно начина за изнасянето на експортните цигари и рязан тютюн за лула и определяне размера на бандеролното право върху тях

Г-да народни представители! Въпросът с износа на готови тютюнови изделия — цигари и рязан тютюн за лула, е бил свързан винаги с въпроса за българския износ изобщо. С оглед да се спечелят пазари за нашите тютюнови изделия във от страната, като изнесем тютюна като продукт на нашата земя и производство на българската индустрия, с наредбата-закон за тютюна (от 1945 г.) е предвидено, с чл. 138, предназначения за експорт тютюнови изделия да се освободят от износно мито, бандеролно право и други такси. Износът на тия изделия е право само на тютюнофабриките. Трябва да отбележа, че в миналото, при мирновременната обстановка, българският износ на цигари не е постигнал особени резултати.

През 1941 г., поради военната обстановка в Европа по онова време, търсенето на български цигари на външния пазар бе увеличено. За да се използва тази конюнктура, в края на тази година износните тютюнови изделия се обложиха с бандеролно право на III качество цигари и рязан тютюн за лула за местна консумация, според действащата в момента на износ бандеролна тарифа, а именно: 225, респ. 153 лв. до 24 февруари 1942 г.; 250, респ. 178 лв. до 6 ноември 1942 г. и 300, респ. 253 лв. след тази дата.

От 3 януари 1943 г. до 18 април 1944 г. бандеролното право за експортните цигари бе 1000 лв., а за рязания тютюн за лула 700 лв., от 19 април 1944 г. до 24 ноември същата година това право се увеличи на 1450 лв., респ. 700 лв., а след тази дата до днес — 2200 лв., респ. 1000 лв. Така изброените размери на бандеролното право за експортните цигари и рязания тютюн за лула бяха определени от Министерския съвет въз основа на 54. постановление на Министерския съвет от 18 април 1943 г., протокол № 90 („Държавен вестник“, брой 171 от 1943 г.) и наредбата-закон за тютюна.

Паралелно с това, по силата на същото 54. постановление на Министерския съвет от 18 юни 1943 г., протокол № 90, Министерският съвет има право да определя размера на бандеролното право, в повече или по-малко, при износа на цигари или рязан тютюн за лула, за всеки конкретен случай, като се имат пред вид условията, при които е сключена дадена сделка.

В министерството постъпват искания за определяне размера на бандеролното право за конкретно сключени сделки.

Пред вид на това, че с 54. постановление на Министерския съвет от 10 юни 1945 г., протокол № 50, не са конкретизирани условията, при които става определянето на бандеролното право върху износимите за странство цигари и рязан тютюн за лула, намирам, че същото следва да се допълни, като се определят тези условия.

Като ви излагам горното, моля, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрите, да гласувате приложеното предложение.

Гр. София, 25 януари 1946 г.

Министър на финансите: Ст. Чолаков

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за подобрене земеделското производство и упазване полските имоти заседанието му от 28 декември 1945 г., протокол № 187, относно начина за изнасянето на експортните цигари и рязан тютюн за лула и определяне размера на бандеролното право върху тях.

Одобрява се 10. постановление на Министерския съвет, взето на заседанието му от 28 декември 1945 г., протокол № 187, което гласи:

„Възлага се на министъра на финансите да разрешава износа на цигарите и рязания тютюн за лула при спазване следните условия:

1. Изгодността на сделката да бъде предварително преценена и препоръчана от Дирекцията на външната търговия.

2. Цената да бъде уговорена поне на половина в свободни, служещи за арбитражни девизи.

3. Износителят ще получи от Българската народна банка:

а) стойността на цигарите по фактурата, издадена от тютюновата фабрика и одобрена от Министерството на финансите;

б) транспортните и другите разходи, също одобрени от Министерството на финансите;

в) печалбата в размер до 10% върху вложените от него капитални средства за сделката. Печалбата за всеки конкретен случай се определя от Министерството на финансите в Дирекцията на външната търговия.

4. Българската народна банка внася остатъка от произведението на сделката в приход на държавното съкровище — съответния параграф за постъпленията от бандерол. Този бандерол не може да бъде по-малък от 1000 лв.“

Председателстващ Георги Трайков: Когато г-да народни представители приемат проекторешението за одобряване 10. постановления на Министерския съвет, взето на заседанието му от 28 декември 1945 г., протокол № 187, относно начина за изнасянето на експортни цигари и рязан тютюн за лула и определяне размера на бандеролното право върху тях, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка втора от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на глава V от закона за подобрене земеделското производство и упазване полските имоти.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретар Георги Христов (з): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на глава V от закона за подобрене земеделското производство и упазване полските имоти

Г-да народни представители! От досегашната дългогодишна практика по приложението на закона за подобрене земеделското производство и упазване полските имоти се вижда, че редът, по който се издават наказателните постановления за извършени нарушения и нанесени щети по този закон, е една дълга, сложна и много бавна процедура, при която са необходими и много средства за хартия и отпечатване на необходимите формуляри.

Тази дълга и сложна процедура е причина да се събират и надръпват арбитражни преписки при земеделския администратор, с които също мъчно се справя своевременно. По такъв начин нарушителите обикновено биват наказани много време след извършването на нарушенията, а оцетените стопани се обезщетяват още по-късно.

С издаване на наказателните постановления, освен че се губи много време, но и се изразходват големи суми за хартия и отпечатване на няколко вида формуляри, а именно: наказателни постановления, преписки от които се изпращат на общината, страните и съда, резолюция за оставени без последствие арбитражни преписки; писма за връчване на постановленията на страните, писма до общините за препращане на наказателните постановления, писма до общините за изпращане на влезли в законна сила наказателни постановления за изпълнение, писма до съда за препращане на арбитражните преписки, по които са обжалвани наказателните постановления, и писма до съда за препращане на арбитражни преписки, по които се предвижда отговорност. При сегашната цена на хартията и печат за горните формуляри ще е необходимо да се изразходват не по-малко от 2—3 милиона лева

За да се даде по-голяма експедитивност на арбитражните преписки и възможност на земеделския администратор да се занимава с агрономическа работа, както и да се направи една голяма икономия на средствата, необходими за отпечатването на наказателни постановления и други формуляри, намирам за уместно да се измени законът за подобрене земеделското производство и упазване полските имоти, като процедурата по издаване на наказателните постановления се съкрати.

Като налагам това, моля ви, г-да народни представители, чрез гласуване да одобрите приложенния законопроект.

Гр. София, 12 декември 1945 г.

Министър на земеделието и държавните имоти: Д-р М. Геновски

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на глава V от закона за подобрене земеделското производство и упазване полските имоти.

§ 1. Чл. 196 се изменя така: „Съставените актове се предават срещу разписка веднага на кмета или заместника му.“

§ 2. Алинея втора на чл. 198 се заличава.

§ 3. Чл. 203 се изменя така: „Съставеният от комисията протокол по чл. 198 се предава срещу разписка на кмета или заместника му, който нарежда още същия ден да се заведе във входящия регистър на общината и да се прибави към акта.“

Ако за престъпното деяние е предвидено наказание само глоба (членове 156, 157, 158, 159, 160, 164, 168, 174, 176, 177, 178, 179 и 188), кметът издава заповед за глобяване на нарушителя. Заповедта на кмета, с която се налага глоба до 500 лв., не подлежи на обжалване.

Кметът съобщава срещу подпис решението на комисията на потърпевшия, на извършителя и на лицата, на които е възложено плащането на обезщетението, а на извършителя — и размера на глобата, когато заповедта подлежи на обжалване. Съобщението се извършва по реда на членове 188—196 от закона за наказателното съдопроизводство, като обжалването по чл. 196 се извършва от кмета.

Недоволните от решението на комисията или от заповедта на кмета за наложената глоба могат в 7-дневен срок от датата на съобщението да подадат жалба пред околийския съдия. Жалбата се подава чрез общинския кмет, който, в седмичен срок от получаването ѝ, я препраща на съда с цялата преписка, образувана въз основа на акта и протокола.

Жалбата за общината подава кметът или заместникът му, без да е нужно решение на общинския съвет.

§ 4. Членове 204, 205 и 206 и алинея първа, втора и трета на чл. 207 се отменят. Алинеи четвърта и пета на същия член стават съответно алинеи първа и втора.

§ 5. Чл. 208 се изменя така: „Не е причина за прекратяване на делото и обезщетяване на заповедта за глобата и протокола по обезщетението обстоятелството, че актът или протоколът не са съставени според изискванията на настоящия закон. Въпреки такива неформални недостатъци, околийският съдия разглежда и решава делото по същество и издава осъдителна присъда, щом бъде доказано, че престъпното деяние е извършено.“

§ 6. В чл. 209, алинея първа, думите „наказателно постановление за влязло“ се заменят с думите „заповедта за глобата и протокола за определяне обезщетението за влезли“, а думите „против него“ — с думите „против тях“, алинея втора и трета се заличават.

§ 7. Чл. 211 се изменя така: „Ако за престъпното деяние е предвидено и наказание затвор, кметът изпраща акта заедно с протокола по обезщетението на околийския съдия, когато за деянието е предвидено наказание тъмничен затвор до една година и глоба не повече от 30.000 лв., и на прокурора при областния съд — когато е предвидено по-голямо наказание.“

По образуваните дела съдът призовава като страна потърпевшия, извършителя, отговорните за обезщетението лица и общината.“

§ 8. Чл. 213 се изменя така: „Когато нарушителят или стопанинът на добитък бъде открит, след като с влязла в законна сила протокол или присъда е определен размерът на обезщетението, последното се събира от нарушителя или от стопанина на добитъка по реда на събиране общинските налози. Нарушителят или стопанинът на добитъка не могат да оспорват размера на определеното обезщетение.“

§ 9. В чл. 216 думите „наказателни постановления на земеделския администратор се заменят с думите „протоколи на комисията“.

§ 10. В чл. 217, алинея първа, думите „с наказателни постановления или присъди“ се заменят с думите „по този закон“, а в алинея трета думите „или в наказателните постановления“ се заличават.

§ 11. В чл. 218 думата „постановлението“ се заменя с думата „протокола“.

§ 12. В чл. 220 думите „по които земеделският администратор издава наказателни постановления (чл. 205)“ се заменят с думите „за които не е предвидено наказание затвор“.

§ 13. След чл. 224 се прибавя следният нов

„Чл. 224-а. На актовете, съставени до влизане на този закон в сила, се дава ход по досегашния ред.“

Председателстващ Георги Трайков (з): Има думата народният представител г-н Цанко Григоров Маринов.

Цанко Григоров (к): (От трибуната) Другарки и другари народни представители! От г-на министъра на земеделието и държавните имоти е представен за одобрение законопроектът за изменение и допълнение на глава V от закона за подобрене земеделското производство и упазване полските имоти. Този законопроект е навременен и целесъобразен. Ето още едно доказателство, че когато нашата Камара е претрупана с толкова много законопроекти, се предлага това изменение, с което се премахва една тежест за нашите селяни. Премахва се една излишна формалност, чрез която нашите отрудени селяни харчеха излишни средства и губеха ценно време. С ускорената процедура и навременно обезщетяване на

ощетените стопани се утвърждава положителен ефект за успешното водене на борбата с пакостниците.

Чрез разширяване правата на кмета или заместника му, той да получава съставените актове, да съобщава глобите, да препраща жалбите на страните и да налага глоби на нарушителите до 500 лв., които не подлежат на обжалване, очевидно се обслужва бързо законът и едновременно се прави услуга и на страните, които се предпазват от нови разноски и разкарване до околийския град при земеделския администратор и пр. В такъв случай на земеделския администратор се дава възможност да се занимава с друга по-важна работа. Понемогло кметът е в течение на работата, той даже и в случай на обжалване от някоя от страните може да застава в ролята на арбитър и да спомогне на страните да се разберат и да ги предпази от излишни разноски и крамоли.

Парламентарната група на Българската работническа партия (комунисти) ще гласува предложени законопроект. Нашата парламентарна група обаче желае, по-късно Министерството на земеделието и държавните имоти да прегледа основно тоя закон и внесе съществени изменения за неговото демократизиране, като се има пред вид, че законът беше изменен и допълнен от бившата провинционна сговористка власт през 1925 г. На всички ни е известно, че по това време бяха разтурени всички народни демократични, политически, професионални, стопански и културно-просветни организации, а сговористката власт по различни начини искаше да си създаде база в народа, предимно в българското село. Освен това сега ние имаме съвсем нова политическа, обществена и културна обстановка, при която трябва да съобразим напите закони и да изпълним поръката на нашите избиратели, които ни дадоха доверието си на 18 ноември 1945 г. и ни изпратиха тук.

Например членове 2, 3, 4 и още много такива да се видоизменят и приспособят към сегашната организация на нашата нова отечественофронтовска държава и по-специално към службите на Министерството на земеделието и държавните имоти.

В отдел III, глава I — земеделско образование и практика, и в глава II — научни изследвания и екскурзии, членове 87, 88 и 90 да се видоизменят така, че стипендии, помощи и субсидии при равни условия да се дават на младежи и девизи участници в партизанското движение, политзаговорници, концлагеристи, герои от отечествената война, герои в производството, науката, стопанството и в държавните и общинските служби, както и на техните прями наследници, ако те са заслужили и ако са доказани антифашисти.

Чл. 217 — глобите с наказателни постановления или присъди при невъзможност да бъдат събрани се заменят с запирание, като вместо за всеки 30 лв. се впише 250 лв. или се впише в текста всяка средна надница за момента и се смята не повече от един ден запирание и пр.

Чл. 218 — в който е казано: „Ако обезщетението е наложено на общините или съществува невъзможност да се събере, сумата да се разхвърли поравно на семейство“, да се измени така, че тая сума да се разхвърли съразмерно според имотното състояние, като на онези семейства, безимотни и маломотни, които не притежават добитък, а щетите са нанесени от такъв, свършено да се освободят от плащане.

Чл. 226 — наказанието за длъжностни лица, нарушили и неизпълнили закона, ако се установи, че това е станало умишлено, глобата им да се увеличи и да им се налага дисциплинарно и углавно наказание.

Това е най-близкият до интересите на нашето село закон. Той трябва всецяло да бъде демократизиран и опростен в рамките на нашата отечественофронтовска програма, а с него да бъдат съгласувани всички специални закони по градинарството, лозарството, винарството, овощарството, пчеларството, бубарството и др.

Председателствуващ Георги Трайков: Има думата народният представител г-н Пенчо Минков Шейтанов.

Пенчо Шейтанов (з): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Известно е, че земеделското население съставлява 80% от народа ни. Земеделското производство е било, остава и ще остане още за дълго време основният клон на нашия помътък.

Според данните на Върховната стопанска камара националният доход за 1944 г. е бил 163 милиарда лева, от които 98 милиарда лева от земеделието, 13 милиарда лева от занаятите, 9 милиарда лева от индустрията и 43 милиарда лева от други източници. От тези данни се вижда какво голямо място заема земеделието в нашия стопански сектор.

Занаятчийското съсловие, поради това, че производството му е изложено на решителната конкуренция на фабричното производство, е разклатено и е в процес на ослабване. Индустрията ни е още слаба, но безспорно е с тенденция да се утвърждава все повече и повече и в бъдеще ще заеме едно голямо място в нашия стопански живот. Но каквото и място да заеме, тя не ще измести и затъмни значението на земеделското производство, защото и тя, и то са извикани да удовлетворяват различни и неотмени нужди. Неповече, индустрията ще се приспособи и опре върху самото земеделско производство и върху природните ни богатства, от които ще черпи сурови материали за своята работа. По тоя начин индустрия и земеделие ще се допълват и ще обхвалят цялостния живот на нашето стопанство.

Въпреки това огромно значение на земеделското производство и че то е най-важният и решителен бранш на стопанската ни дейност, то дълго време бе оставено само на себе си, без абсолютно никакви законодателни грижи. На земеделските стопани се гледаше само като на минна кариера за експлоатация и като на сива маса за събиране на данъци. И нищо чудно, че, подложени на

безправие и грабеж, подхвърлени на систематическо ограбване чрез ширещата се спекула, нелоялната конкуренция, безвестното лихварство, тежките данъци и изкуственото понижаване цените на земеделските произведения, те често стихийно са въставали. У нас паметни ще останат селските бунтове в Дуран Кулак, Шабла, Тръстеник и другаде.

Едва в 1919—1923 г., когато съсловно-политическата организация на земеделците бе поела управлението на страната, се замисли сериозно за подобрене на земеделското производство. Именно тогава се създаде и законът за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти, чието частично изменение и допълнение сега се иска с разглеждания законопроект.

Трябва обаче да се признае, че постановленията на тоя закон не обхващат всички фактори, които влияят за подобрието на земеделското производство и на положението на земеделските стопани. Формата на земеделското стопанство — дали е то трудово или е поставено на наемно-експлоататорски начала, дали е дребно, единично или едро, кооперативно, което позволява приложението на новите научни агрономически постижения — и цените на земеделските произведения, от които зависи възнаграждението труда на земеделския производител, безспорно влияят върху земеделското производство. Но поради тяхната особена важност те са обект на специални законодателни уредби с законите за трудовите земеделски кооперации, за трудовата поземлена собственост и тоя за цените, който, нека се надяваме, ще даде ефикасно разрешение на ценовия въпрос.

Що се отнася до самия закон за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти, от самото му заглавие се вижда, че той обхваща две части: една, която се отнася до подобрието на земеделското производство, и друга — до неговото запазване.

За подобрене на земеделското производство личните и фактските режими не са мислили. Носителите на тези противонародни режими бяха премного заети с грижите да държат обезправения народ в подчинение и да го безжалостно експлоатират, за да не им остане време да се занимават и с подобрене на земеделското производство. Но в това няма нищо чудно, защото не може да се очакват грижи за трудовите съсловия от техните врагове. Трудовите съсловия са добре разбрали това и те знаят, че само те самите, здраво организирани и сплотени, могат да подобрят своето положение и да защитят своите интереси.

С постановления за обсъждане пред вас законопроект се цели частичното изменение и допълнение само на втората част на закона, която засяга запазването на полските имоти и произведенията от тях.

Гражданската отговорност за щетите, нанесени изобщо на разните стопански блага, е уредена с постановленията на чл. 56 и следващите от закона за задълженията и договорите, а наказателната отговорност за щетите щети е уредена с постановленията на членове 380, 313 и др. от общия наказателен закон. Ако полските имоти и произведенията от тях са предмет на специална законодателна охрана, а не на тая по закона за задълженията и договорите и на общия наказателен закон, то е поради тяхната особена важност и главно защото по естеството им и обичая те не са под постоянен надзор, а тяхното запазване е предоставено на общественото доверие. Посегателството върху полските имоти и произведенията от тях е улеснено от всеобщата им достъпност за нарушителите. Именно тая лесна възможност за извършване нарушения върху тези блага налага и специални мерки за предотвратяването им.

За голямо съжаление, въпреки така взетите специални мерки с постановленията на закона за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти, нарушенията на тоя закон са много чести, а напоследък масови. Не можах да събера статистически данни за размера на тези нарушения, но от дългогодишния ми контакт със съдилищата и от наблюденията ми зная, че тези нарушения са най-често явление.

Една от сериозните причини за тяхното разрастване е липсата на бързи и навремени санкции срещу нарушителите. Сегашната процедура, по която се издават наказателните постановления за извършените нарушения и нанесени щети, е много дълга, сложна и бавна и е съпроводена с излишен разход в труд и книжнина — изобщо с излишна и отегчителна канцеларщина. Въпросните наказателни постановления по досега действащия закон за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти се издаваха от земеделските администратори, които поради това, че са претрупани с друга работа, не можеха да бъдат експедитивни; и арбитражните им преписки оставаха често толкова дълго време висящи, че наказателните и обезщетителни възмездия, когато се налагаха, губеха много от своя обществено-изправителен и възпитателен ефект. При това земеделските администратори трябваше да водят една обширна кореспонденция с кметовете, съдилищата, страните и пр. и да имат на разположение за тая цел нужната хартия, както и формуляри за наказателните постановления, резолюции за оставени без последствие арбитражни преписки и пр. Само за последните при сегашната цена на хартията и печата, както и в самите мотиви на законопроекта е казано, е необходимо да се изразходват 2—3 милиона лева.

За да се премахнат всички тези дефекти на досега действащия закон и за да се даде възможност на земеделските администратори да се отдадат повече на своята чисто агрономическа работа, се иска с разглеждания законопроект изменението на глава V от поменатия закон.

Съществено се изменят и допълват постановленията на членове 203—205 включително, по смисъла на които изменения и до

пълнения занаяр пред земеделските администратори се освобождават от задължението да издават наказателни постановления. Протоколите на комисията по чл. 197 от същия закон, съгласно исканото изменение, ще имат значение на неокончателни наказателни постановления за присъдени обезщетения, а ако за престъпното деяние е предвидено наказание само глоба — кметът ще издава заповед за глобяване на нарушителя. Недоволните от решенията на комисията и от заповедите на кмета за наложените им глоби, вместо в 15-дневен срок, както бе досега, имат право в 7-дневен срок само от датата на съобщението да ги обжалват пред околийския съдия.

Измененията, които се искат по чл. 211, са напълно уместни, защото съдържат постановления, ако за престъпното нарушение се предвижда наказание затвор, изпращането от кмета на акта и протокола за обезщетението да става на околийския съдия или областния съд — според размерите на тяхната компетентност.

Трябва да се отбележи, че в разглеждания законопроект не е изрично казано, че протоколите на комисията по чл. 197 съставляват неокончателни постановления за присъдени обезщетения, но това се извлича от текстовете на законопроекта. Не е зле обаче това изрично да се каже.

По-горе исканите изменения и допълнения на закона са от процесуален характер, за да бъдат по-изчерпателни, ние намираме, че ще трябва да се въведе и един нов член, който да определи максималните възнаграждения на членовете на комисията по определени размери на щетите. Ние сме имали четири случая да видим определени щети за плащане от нарушителите само 15—20 лв., а възнаграждение за членовете на комисията — по 500—600 лв. Очевидно това е една аномалия, която трябва да се отстрани. Тези високи възнаграждения на членовете на комисията, които в различните общини са различни, а често и в една и съща община за идентични случаи са различни, заставят много потърпевши, дори при злокачествени престъпни деяния, като умислено унищожение на разсади, овощни фиданки и др., да се отказват от търсене възмездие.

Но има случаи, при които потърпевшите са заставени да прибегнат до тази арбитражна комисия и да търпят високите възнаграждения на членовете ѝ, когато с извършеното нарушение нарушителите ги заплашват да създадат начало на владение за себе си върху имотите им, например при прекосвяване на ливада от съсед, обирание на близко до синора от съседа овощно дърво и др.

За да стане по-евтина, по-достъпна тая процедура, за да стане търсената по нея протекция на полските имоти по-действителна, ние мислим, че е нужно да се прибави един нов член, с който да се определи максималният размер на възнаграждението на членовете на въпросната комисия. Ние намираме, че този текст може да носи следната редакция: „Членовете на комисията по чл. 197 не могат да получават по-голямо възнаграждение от определеното такова за свидетелите за пред местния околийски съдия.“

Покрай изтъкнатите добри резултати, които исканите изменения и допълнения на закона положително ще създадат, трябва накрая да заявя, че тези изменения могат да докарат и един лош резултат, ако той не бъде париран с един добавен член.

По досега действащата процедура всички арбитражни преписки не можеха да стигнат до съдилищата. На неоснователните от тях земеделският администратор пресичаше пътя, като с резолюциите си ги оставяше без последствие. По новата процедура, която се създава с прокарваните изменения, всички протоколи на оценителните комисии ще могат да се обжалват пред съда. По този начин околийските съдилища са заплашени да бъдат наводнени и претрупани с дела от този вид, а тези съдилища и без това са много и много претрупани с дела. Това би се търпяло, ако всички определени с протоколите обезщетения бяха нещо сериозно. Знае се обаче, че по-голямата част от определените обезщетения са много малки, а понякога даже и смешни — от 5—100 лв. Безсмислено е да се занимават съдилищата с такива минимални обезщетения.

Ето защо ние мислим, че ще бъде добре, ако в законопроекта се предвиди нов член, с който правото за обжалване на протоколите пред околийските съдилища остане, само ако в тях се предвижда обезщетение над 1.000 лв. По този начин въпросният възможен лош резултат с прокарването изменение на процедурата ще се избегне. Всички протоколи, които предвиждат обезщетение до 1.000 лв., ще бъдат окончателни и не ще могат да се обжалват и отиват в съдилищата.

Действително, ако се приеме създаването на един такъв нов член, определените с протоколите обезщетения до 1.000 лв. ще се лишат от контролната съдебна инстанция, но това не ще бъде съществено неудобство, първо, поради незначителността на тези обезщетения и, второ, като се има пред вид, че при недобросъвестност членовете на комисията не могат да бъдат преследвани по наказателен ред. Тазн наказателна отговорност ще остане като гаранция за обективното и правилно издаване на протоколите.

Но за да бъде тая гаранция още по-ефективна, ще трябва да се предвиди в самия закон за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти специална по-тежка санкция срещу членовете на комисията, които не действуват добросъвестно и дават произволни, а не действителни оценки.

Законопроектът, предмет на сегашното обсъждане, е навреме и е уместен, за което парламентарната група на Българския земеделски народен съюз ще го гласува. От нейно име моля, при разглеждането му от комисията да се имат пред вид препоръките, които се направиха. (Ръкоплескания)

Председателствуваш Георги Трайков: Има думата народният представител г-н Драгомир Вълчков.

Драгомир Вълчков (зв): (От трибуната) Г-да народни представители! Според официалната статистика, в края на 1943 г. населението на страната възлиза на 6.897.900 жители, от които с земеделие се занимават 4.937.888 жители, или спрямо общия брой на населението — 72%. От активното население на страната общо 3.870.731 жители в земеделието са заети 3.084.271 жители, или 79.4%. Естествено, при това положение, щом като голяма част от българския народ се занимава с земеделие, това обуславя и нашия национален доход. Земеделският труд, който по своето естество е оставен на произволите както на природните стихии, така и на природните явления, естествено, следва да бъде защитен. От природните стихии и от бедствията ние не можем да го защитим, но ние можем да го защитим от злосторниците, умислените вредители или пък неволните вредители.

В отдавнашното минало, преди 1/4 век, в нашата страна законодателят се е погрижил да защити този свещен труд, труда на този жив светец, какъвто е земеделецът-стопанин. Той е създавал един закон, който — позволете ми да кажа — за днешно време е може да се каже почти остарял. И парламентарната група на Народния съюз „Звено“ ще бъде особено радостна, ако г-н министърът на земеделието внесе един законопроект за цялостното разрешение на въпроса за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти.

Ние заявяваме също, че ще гласуваме представения сега законопроект.

Досега в закона се предвиждаше една процедура. Правилно г-н министърът на земеделието е схванал, че тая процедура е нерационална. Но позволете ми да кажа, че то се е дължало и на това, че преди 25 години заетите в общественния живот хора са били и по-слабо грамотни; и затова може би законодателят е предвидял тая работа да не е в ръцете на кмета, а да бъде в ръцете на земеделския администратор, който е все пак човек със средно образование. Днес обаче в отечественофронтовската държава ние имаме вече хора с достатъчно образование и похвалност, а и с достатъчно обществен опит, върху които може да легне тая процедура, с цел да се опростотвори процедурата за удовлетворяването на ощетения земеделец-стопанин.

Какво предвиждаше досегашният закон? Той предвиждаше една сложна процедура. Най-напред актът се съставя от кмета или негов представител, както изрично е обяснено в самия закон. Тоя акт се внася на кмета, седи в кметската канцелария дълго време и неизвестно кога се изпраща на земеделския администратор. След като бъде изпратен на земеделския администратор, дълго време стои и там. При земеделския администратор са натрупани купища от протоколи на кмета, а извън тях протоколи са натрупани и купища от постановления на земеделския администратор. И в края на краищата ошетеният земеделец-стопанин, който е внесъл и една значителна сума за комисията, остава необезщетен и неудовлетворен в своята претенция. Съдбата на тия постановления беше нерадостна. Най-напред се възползуваха бирниците през така назоваваното от нас, отечественофронтовците, фашистко минало, защото парите се събираха от бирника по закона за събиране на преките данъци, и бирникът никога не е изоставял прякото си предназначение, за да събере тия пари. Напротив, той е неглижира събирането им и е имал интерес да се натрупат колкото се може повече. И най-благоприятният му жест е тоя — известно ми е как от практиката, която аз познавам — когато дойде някой, да каже: „Дай сега да го минем пощо-защо под формата на данъци“, или да ограби самия земеделец-стопанин, като вземе половината от сумата по постановлението той, а останалата част се мине в приход на общината. Естествено, такъв закон в отечественофронтовската държава не може да съществува.

Но ние смятаме, г-да народни представители, че все пак могат да се внесат още подобрения от предвидените в законопроекта. Ние одобряваме законопроекта така, както е, но смятаме, че, след като излезе протоколът на кмета, сумата по него не трябва да се събира по досегашния начин от общинския бирник по закона за общинските приходи, а протоколът трябва да отиде направо при съдията-изпълнител; да се започне едно сравнително по-евтино производство, за да може час по-скоро да се събере сумата и да се обезщети земеделският стопанин.

При тези поправки и ръководими от социалните задължения, които изпълнява Народният съюз „Звено“, заявявам, че ще гласуваме законопроекта по принцип. (Ръкоплескания)

Председателствуваш Георги Трайков: Има думата народният представител г-н Ефрем Митев Джонов.

Ефрем Митев (с): (От трибуната) Уважаеми народни представители и народни представители! Предлагаият законопроект ни поставя един рамки, в които трябва да разискваме. Тези рамки се свеждат до така наречената процедура по изпълнение протоколите на комисията, назначавани по закона за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти. Г-н министърът на земеделието е схванал, че за дребни или за всички нарушения, които стават при отнемане от производителя на известни произведения, процедурата е била много книжна. Трябвало постановленията да се изпратят до земеделския администратор, той да въдчи препис от тези постановления на страните, страните да ги обжалват чрез земеделския администратор пред околийския съдия. И по този начин се създава една книжност, един бюрократизъм, който няма смисъл в днешно време. Предлагаите изменения са в това направление. Никой не може да възрази на това, че тези изменения са навремени, нужни и необходими.

Обаче има друго нещо. Законът за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти има сходство и близост с закона за ограничаване кражбите, палежите, убийствата и престъпленията, които стават в населените места. И съгласно с предложението, менс ми се иска да подсказва на г-на министра на земеделието, ако това сега не му е възможно, то по-късно да намери основания и съображения и при едно бъдещо изменение на целия закон — в които има остарели вече постановления, от практиката посочени като неправилни — той да направи промените, които ще ви кажа.

Например, по закона за ограничаване кражбите, палежите, убийствата и престъпленията, щом се извърши едно престъпление — поне в закона е казано така, макар на практика това да не се спазва — пострадалото лице има право веднага да бъде обезщетено с известна сума от Земеделската банка, за която цял кметът и секретар-бирникът отиват в Земеделската банка, където има фонд, изтеглят сумата и обезщетяват пострадалото лице.

Трябва този принцип, уважаеми народни представители и народни представители, да се спазва и при този закон за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти. Има смисъл, един човек, на който е унищожено производството — опасна нива, унищожена му реколтата — не да се обезщетят, като му се връчи един протокол и се чака с години, а моментално, веднага да бъде обезщетен. Оценява се загубата, да речем, на 3.000 или 5.000 лв., взема се сумата от Земеделската банка и се дава на земеделския стопанин. И тогава общинският секретар-бирник ще бъде заинтересуван, понеже общината е дала свои средства, да прибере сумите от тези, които са злосторници. Иначе, както казаха преждеговорившите, прави се едно разтакане и помощта за земеделеца-производител не е ефикасна. Често пъти аз съм имал случай да констатирам, човек пострадал, унищожена му реколтата, опасна му люцерната или градината, да залага протокола, по който има да взема известно обезщетение, срещу 50% от стойността на разни заинтересувани лица, които имат възможност да действуват често пъти по различни пътища, с корупция да постигнат изпълнението на този протокол.

Този закон, както ви казах, уважаеми народни представители и народни представители, дава една власт на самото население, на близки стопани да влизат в тази комисия, да бъдат съдници, каквито са и кметът и секретар-бирникът, които, предполага се, че разбират най-добре нуждите и болките на тези, които са пострадали, и да се отзоват на тези нужди. Досегашната процедура разтакане работата. И земеделският администратор, който има малко по-друго предназначение, свеждаше работата на комисията по този протокол към маловажни нарушения, за които е нужна глоба до 500 лв. Нека тези протоколи да не се движат бавно, а да се съкратят процедурата, като се изпрати протоколът, ако бъде обжалван от заинтересуваната страна, от кмета до околийския съд.

Впрочем, понеже исканите изменения се правят с цел да се услуги на населението, да се съкрати бюрократизмът, да се съкрати формалистиката и книжността, в която често пъти пострадалият селянин не може да се ориентира, аз, от името на социалдемократическата парламентарна група заявявам, че ще гласуваме този проект, като пожелаваме при удобен случай да се внесат в закона и други изменения. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител г-н Филип Георгиев Филипов.

Филип Г. Филипов (р): (От трибуната). Г-жи и г-да народни представители и представители! Нуждата от охраняване на земеделското производство много рано подсказва, че трябва да се създаде един специален закон, който да гарантира плодовете от труда на българския селянин. И още в 1922 г., когато България се управляваше от земеделско правителство, в нашата страна се създаде законът за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти, закон, който е повече рожба на специални агрономи. В този закон се предвидяха редица положения, които бяха от естество да гарантират именно плодовете на труда на българския селянин. И тогава, в 1922 г., в нашата страна нарушенията и престъпността безспорно са били чувствителни, за да подсказват на законодателя нуждата от създаване на един такъв закон. Този престъпност днес за днес е много по-силна. Безспорно, че българският селянин, който влага в продължение на месеци своя труд, своите средства и очаква плодовете, които да го изхранят, очаква да добне своите доходи, е смутен от дейността на хора, които нямат нито съзнанието, нито чувството на отговорност, когато посягат върху плодовете на селския стопанин.

И затова днес още повече се налага, нашият министър на земеделието в най-скоро време да ни сезира с нови положения за изменяване на закона за подобрене на земеделското производство по начин такъв, че още по-силно да се гарантира селският стопанин в добива на неговия труд.

Министър д-р Михаил Геновски: Вземам си бележка веднага.

Филип Г. Филипов (р): Предложенията за изменение на глава V от закона за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти се обосновават от мотивите: първо, да се създадат икономии, да се премахне тази излишна канцеларщина — съображения от финансов характер — второ, да се съкрати процедурата и, трето, да се освободят известни длъжностни лица от носенето на тази служба по прилагане закона за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти.

С измененията, които се предлагат с законопроекта, тежестта се слага върху кмета, от съображение да се съкрати разстоянието, за да се изготви актът за констатиране на нарушението бързо. Това

са нанасява една изменения целесъобразни, за които всички селски стопани са жадували. И се иска винаги час по-скоро да се констатира нарушението. Защото от досегашната практика ние знаем, че се правят бавежи, които имат за последица да се заличат дърите на известни нарушения и да не се открият именно лицата, които са извършили тези нарушения. Следователно нуждата от ускоряването на тая процедура е належаща.

Според изменението, което се прави, съставя се един протокол от комисия, която кметът ще назначи, комисия, която по силата на този закон има задача не само да констатира нарушението, но и да определи размера на щетите. Има един текст в закона, който възлага като задача на тая комисия не само да определи щетите, но и да си даде труд да открие, по начин какъвто намери за добре — чрез посочени свидетели и пр. — в авторите на известни нарушения.

Ония от вас, които са били кметове, знаят много добре, че комисията, която досега бяха обличени — па и занаят същите комисии ще бъдат обличени — с тая задача, свеждаха своята дейност повече до това, как да си вземат пътните и дневните. Те нямаха онова чувство на отговорност, да открият именно нарушението и да определят щетите от него. И затова аз повдигам този въпрос — че ние по отношение състава на тия комисии нищо не правим. Ние оставяме старото положение. Съгласно закона от 1922 г., в състава на тия арбитражни комисии влизат: свещеникът, един общински съветник, един земеделец-стопанин и т. н. И често пъти, когато протоколите на тия комисии се четат в околийските съдилища и са позикани членовете на арбитражните комисии да потвърдят съдържанието на протоколите, изпадаме в комични положения да се открива пред околийските съдилища, че това са едни литературни построения. Има случаи дори, когато хората не са си дали труд да отидат на самото място.

И затова аз смятам, че съставите на тия комисии ще трябва да бъдат малко по-други. По този въпрос аз спирам вашето внимание, г-да народни представители, защото от тях ще зависи не само да бъде открито нарушението, но и обективно, справедливо да бъде определена щетата от това нарушение.

Скъсява се едно разстояние. Според досегашната практика по закона, актът заедно с протокола на арбитражната комисия се изпращаше на земеделския администратор, пак в къс срок — той не е много дълъг и по стария закон. Земеделският администратор обсъжда данните, които му са представени, и издава наказателно постановление. Тук вече имаме първа съдебна инстанция. Земеделският администратор издава наказателно постановление, по той от друга страна като специалист и по-културен човек — из областта на земеделието особено — може да прецени доколко въпросите, които са сложени в преценката на арбитражната комисия, се обхващат от специалния закон за подобрене на земеделското производство, или доколко това са въпроси, които се засягат от закона за собствеността, имуществата и сервитутите. И тогава, когато администраторът открие именно тия елементи, той още в самото начало може да препрати страните към околийския съд, за да могат правилно да насочат своите спорове.

Аз съм длъжен да спра вашето внимание, г-да народни представители, върху следния въпрос. Смятам, че г-н министърът не от желание да направи нещо лошо, а може би повече от желание да удовлетвори искането на администраторите или на агрономите, прави едно съкращение на досегашната процедура по отношение длъжностите на земеделските администратори по този закон и слага цялата тежест върху кметовете на общините. Аргументът какъв е? Че земеделските администратори били обременени много с работа? Не. Ония от вас, които са били кметове, знаят, че всичките тежести на нашия живот — икономически, политически и всички — лежат на плещите на общините и че кметовете са се снизали от работа и нямат възможност да насочат своята дейност в културната област, в стопанската област, в благоустройствената област. Те са станали органи чисто административни и не могат да размахват своята дейност в тия области, от които населението има нужда. И ако е въпрос за аргументация, дали трябва да бъде освободен администраторът или кметът от работа, аз мога да заявя — познавайки живота на общините, защото съм бил и кмет — че цялата тая процедура, която се слага тук, половината от дейността по прилагане на закона за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти пак ще лежи на плещите на кметовете и техните органи.

Някой от земеделците: И по стария закон е същото.

Филип Г. Филипов (р): Да. — Следователно, няма защо да натоварваме кмета, на който се възложиха и съдебни функции. Вие знаете, че кметовете станаха и съдници — те издават съдебни решения до 1.000 лв. и т. н. Няма защо да обременяваме кметовете и с това. Ние можем да търсим друг начин. Можем да отпавим преписката направо в съда, и той, околийският съд, да издаде едно решение, което много по-сполучливо ще бъде проведено и ще бъде по-авторитетно, отколкото да слагаме тежестта върху кметовете. Те пак ще възложат работата на своите подчинени, и какво ще стане по-нататък, вие можете много добре да разберете.

Следователно, спирайки вниманието ви върху този важен пункт, аз намирам, че в комисията ние трябва сериозно да се замислим върху него. Не е въпросът да освободим от някаква тежест администраторите при агрономствата. Ако е въпросът за работа, аз зная каква работа имат те. Аз зная в околийските агрономства колко работа има и през този сезон какво вършат. Няколко месеца от лятото са там. Аз зная какво вършат, аз зная и живота на общините.

Ето защо, обръщайки ви сериозно вниманието върху това, намирам, че в комисията ние трябва да се стремим и да намерим най-целесъобразното разрешение — и г-н министърът е с това намерение — с оглед да се добият по-бързи и по-добри резултати за ония селски стопани, които чакат бързо удовлетворение.

Другите изменения, които се искат, са наистина целесъобразни. Изменението, че не трябва да се държи толкова за формалността, за ония опущения в актовете, които се изготвят обикновено от малко грамотни хора, полските пъдари, не трябва да служи като аргумент — то беше прокарано и в стария закон за подобрене на земеделското производство — за прекратяване на преписката и лишаване страната от обезщетение. Сега това се подчертава по-ясно в туй изменение, което г-н министърът прави, и то е належащо, защото няма да даде на съда аргумент да подцени известни данни, които по един или друг начин ще добие по делото, и да обезсили издадената наказателна заповед.

В изменението чл. 213 се казва, че тогава, когато е издадена вече наказателна заповед, определена е щетата, почнало е дори събирането, но в последствие се открива нарушителят, тогава може да се задължи този открит нарушител да плати това обезщетение. Тъй както е редакцията, струва ми се, че тук се иска да се засегне онова положение, което беше прокарано в закона — че тогава, когато нарушителят не е открит, общината е задължена да обезщети пострадалия. Следователно, с това изменение сигурно се цели да се застави нарушителят след откриването му да заплати обезщетение, за да не лежи обезщетението в тежест на общините. Така аз го схващам. Редакцията, както е тук, не е толкова ясна. Това също е целесъобразно, но ще трябва да се поясни по-добре, за да няма място за тълкувания.

С тия няколко бележки, които правя с желание да бъдат полезни и да дам материал за едно сериозно отнасяне към тия изменения, аз от името на Радикалната парламентарна група заявявам, че по принцип приемаме тия изменения и желаем в комисията да се възприемат ония препоръки, които изказах пред вас. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Други оратори няма. Ще пристъпим към гласуване. Който от г-да народните представители е съгласен да се приеме на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на глава пета от закона за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка трета от дневния ред: второ четене на законопроекта за допълнение на членове 4 и 6 от наредбата-закон за етажната собственост.

Поради това, че комисията още не е привършила работата си по този законопроект, моля, да се отложи разглеждането на тази точка от дневния ред. Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка четвърта от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за отстъпване безвъзмездно на Българската академия на науките и изкуствата в гр. София държавния архив, бивша собственост на проф. Иван Д. Шишманов.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Георги Христов (з): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за отстъпване безвъзмездно на Българската академия на науките и изкуствата в гр. София държавния архив, бивша собственост на проф. Иван Д. Шишманов.

Г-да народни представители! Архивът на покойния проф. Иван Д. Шишманов, останал в наследство на сина му Димитър Шишманов, бивш министър на външните работи, след 9 септември 1944 г., въз основа на присъда и постановена конфискация, стана собственост на държавата.

Управителният съвет на Българската академия на науките и изкуствата, в заседанието си на 15 август 1945 г., е взел решение да поиска от Министерството на земеделието и държавните имоти този архив, който се намира сега в Столичната общинска библиотека.

Като се има пред вид, че архивът на проф. Иван Д. Шишманов е твърде богат, тъй като покойният академик поддържаше широки връзки с видни учени и писатели, както у нас, така и в чужбина, и културно-просветните цели, на които служи Академията на науките и изкуствата, на мнение съм, да се удовлетвори искането на академията, като ѝ се предаде безвъзмездно поменатият архив.

Моля ви, г-да народни представители, да гласувате приложения законопроект.

Гр. София, декември 1945 г.

Министър на земеделието и държавните имоти: Д-р М. Геновски

ЗАКОНОПРОЕКТ

За отстъпване безвъзмездно на Българската академия на науките и изкуствата в гр. София държавния архив, бивша собственост на проф. Иван Д. Шишманов.

Член единствен. Отстъпва се безвъзмездно на Българската академия на науките и изкуствата в гр. София държавният архив, находящ се в Столичната общинска библиотека, бивша собственост на Димитър Шишманов, бивш министър на външните работи.

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител г-н Стефан Крайчев Каракостов.

Стефан Каракостов (с): (От трибуната) Г-да народни представители! Пред една просветена Камара, каквато е настоящата, да се говори за проф. Шишманов и за неговото дело е излишно. Все пак като човек, работил в областта, в която е работил и професор Шишманов, аз искам, преди да гласувате настоящия законопроект, да ви направя някои важни съобщения, които ще ви изненадат.

Вярно е, че архивът на проф. Шишманов, както е казано в мотивите, е твърде много богат, поради това, че проф. Шишманов в нашата историческа, филологическа и етнографска мисъл, като уредник на Министерството на просветата и създател на сборниците на народни умотворения, като изследвач на нашия фолклор и етнография, като историк, е ненадминат. И в този момент ние нямаме учен от ранга на проф. Шишманов. За съжаление обаче, при посещението през 1928 г. на един конгрес в Швеция, проф. Шишманов почина неочаквано и неговото голямо дело остана незавършено.

Мога да ви съобща само като курioз, че десетина големи папки представлява неговият ръкопис „Разговори с големия деец от възраждането Драган Цанков“. И ако вие надникнете в този архив, който ви се предлага да бъде иззет и да се предаде на Академията на науките, поради това, че той се намираше в неговия син, осъден от Народния съд, вие ще видите, че този голям ръкопис там не се намира.

Проф. Шишманов е автор на голямата книга „Разговори и биография на Иван Вазов“. Тази книга и редица бележки, които не можах да влязат в този том, който бе издаден от академията, също останаха в архивния отдел на проф. Шишманов и сега не се намира там.

Когато проф. Шишманов почина, неколцина негови ученици професори, кръгли бездарници, ограбиха този архив и върху него почнаха да градят свои студии, да печатат трудове и да печелят пари. Един от тях е и осъденият от Народния съд проф. Арнаудов, в чийто кабинет, запечатан от Народния съд и от народната милиция навремето, се намира този ръкопис за Драган Цанков, който ръкопис проф. Арнаудов използва, за да напечата своята студия по изясняване на редица въпроси от биографията на Рачковски.

Затова аз искам, в член единствен на законопроекта да се вмъкне един пасаж в смисъл, да се изземат и ония ръкописи от архива на проф. Шишманов, както и всички книги от богатата му библиотека, които са заграбени от други професори, учени и т. н., които са имали възможност да се допрат до този архив (Ръкоплескания), за да можем да имаме пълно голямото дело на проф. Шишманов.

А не забравяйте, че когато руската революция в 1905 г. и малко преди това бушуваше, в Русия работеше проф. Драгоманов, чиято дъщеря след това стана съпруга на проф. Шишманов. А в архива на проф. Драгоманов се намират редица документи от руското революционно движение, които трябва да се издирят и прибавят към архива на проф. Шишманов, та да имаме завършено и пълно делото на едните най-големи и със световна известност учени. (Ръкоплескания)

Ефрем Митев (с): Ще се изложим пред народа, като кажем в закона, че е имало такива крадци!

Министър д-р Михаил Геновски: Не само пред народа, но ще се чуе и в чужбина.

Ефрем Митев (с): Няма да се пише това в дневника.

Министър д-р Михаил Геновски: Май че се пише и това, което казваш сега!

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител г-н д-р Кирил Драмаляев.

Д-р Кирил Драмаляев (к): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Нашата парламентарна група одобрява представения от министъра на земеделието и държавните имоти д-р Михаил Геновски законопроект за безвъзмездно отстъпване на Българската академия на науките и изкуствата държавния архив, бивша собственост на проф. Иван Шишманов.

Богатата научна библиотека на покойния наш учен ще намери най-подходящото си място именно в Академията на науките и изкуствата, чийто дългогодишен член беше покойният професор.

Уместно е обаче по този случай да се напомним, че Академията на науките, този най-важен научен институт, в много отношения днес е изостанал от нуждите на времето, не обслужва достатъчно живота и се нуждае от коренно преустройство. Но за Академията на науките ние ще говорим обстойно, когато ще се разглежда бюджетът на Министерството на просветата.

Настоящият законопроект обаче, г-жи и г-да народни представители, ми дава основателен повод да обрнам вниманието ви върху тежкото положение, в което се намира библиотечното дело у нас. Най-ценните наши библиотеки, Университетската, както и Народната, особено втората, пострадаха извънредно тежко от бомбардировките. Особено остро се чувства нуждата от читални за студентството. Големите читални при Университета и Народната библиотека ни липсват днес, когато поради проведената от отечественофланговската власт демократизация на образованието университетската младеж само в София от 9 септември насам се увеличи от 13 хиляди на 25 хиляди души.

Поради острата жилищна криза в столицата и липсата на топлино нашите студенти в подавяващото си болшинство живеят и работят при непоносимо тежки условия. Бъдещите учители, агрономи, лекари, професори и инженери, бъдещите строители на отечественофронтовска България нямат елементарни условия да четат, да се занимават и подготвят като солидни работници в своята област. В същото това време, когато при днешните изключителни условия учащата се младеж така тежко изнемогва, безделиците на София, зозиге и суингите прекарват празните си дни в уютни кафенета и аперитиви.

На това положение именно трябва да се тури край. Опитът на студентската организация да изведе по съдебен ред подобни заведения пропадна, защото мирновременната обстановка не позволява. Смятам, че изключителните времена, в които живеем, не само оправдават, но и налагат по-скорошното гласуване от Народното събрание на специален закон за изземване на няколко поголеми кафенета и аперитиви в столицата за нуждите на Университета. (Ръкоплескания) Подхвърлям само идеята.

Изказвам също пожеланието, в близко време Камарата да се занимае с редица належащи просветни закони, защото от своевременното и правилно организиране на просветата до голяма степен ще зависи и осъществяването на ония големи стопански мероприятия, които вече почнаха да се разглеждат в Камарата. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител г-н Младен Гоцов Карталев.

Младен Карталев (зв): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Ние се намираме на границата на Изтока и Запада. Ето защо с право може да се каже, че ние сме носители както на източната, така и на западната култура. Ние обаче не можем да не държим сметка, коя от тия две култури е изпреварила другата. Ясно става тогава, защо ние създадохме нашата Академия на науките по френски образец. Нашите средни и висши училища не са в състояние с кратките си курсове да запознаят своите питомци с многото и твърде разширени дисциплини. Всеки човек се учи дори до гроба, кога и както може. Но нашите учени, които са се отделили всецяло на науката и изкуствата, работят със страдна упоритост, за да постигнат и последното възможно постижение в областта на науките и изкуствата.

Като казваме тия две думи, ние трябва да разбирате, че нашите учени са се впуснали да разрешават хилядите загадки, върху които почти всеки от нас се е спирал, мислил дълго и след своя неуспех е кимвал с глава и казвал: „Работа на природата и провидението.“ Но това един истински учен не може да каже. Той ще се отдаде всецяло на проучвания и изследвания, за да постигне възможния най-голям успех в областта, с която се е зял.

Твърди се от почти всички философи, че геният на един народ може да бъде изразен и от личности, представители на тоя народ, стига те да могат със своите дарования не само да бъдат полезни на народа, от който произхождат, но да прелеят родните граници и да станат полезни на всички себеподобни — на човечеството и живота.

Не ще е излишно да спомена тук, че от преди столетия ние сме излъчвали из средите на нашия народ такива гениални представители, излъчваме такива и сега. Но за да можем да излъчваме такива и за в бъдеще, ние трябва да прибавяме към нашето национално съкровище и да го предаваме на нашето поколение, от което ние бихме могли да очакваме. Ние сме потомци на нашите бащи, деди и праотци. Всички техни качества са и наши, защото продължаваме техния живот. Те са ни оставили богато наследство с закланение да прибавим към него и да го оставим обогатено на тия, които идат след нас. Така френският философ Ренан обяснява същността на нацията.

Ето защо групата на Народния съюз „Звено“, съзнавайки голямото значение на нашата Академия на науките и оценявайки голямата роля, която нашите учени играят в нашия обществен и международен живот, ще гласува по принцип и с удоволствие предложени законпроект за отстъпване безвъзмездно държавния архив, бивша собственост на проф. Ив. Д. Шишманов, на Академията на науките и изкуствата в София. С това ние смятаме, че изпълняваме своя национален дълг. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата г-н министърът на земеделието и държавните имоти.

Министър д-р Михаил Геновски: (От трибуната) Искам да се възползувам от този случай да подчертая пред вас, че на много места много държавни имоти са предмет на разхищение. Не е само тая библиотека, която е станала държавна собственост. Днес в Министерството на земеделието беше насрочено заседание на една комисия, съставена от представители на различни обществени институти и учреждения, включително и представители на Националния комитет на Отечественния фронт и на Министерството на вътрешните работи, която комисия да се занимае с въпроса за запозването на държавното имущество, което на много места е предмет на посегателства, и за неговото правилно използване. Държавата вече разполага с огромни имуществени ценности, обаче тяхното използване, което се намира сега под ведомството на Министерството на земеделието и на Министерството на финансите, не се провежда добре.

С тоя законпроект ние прехвърляме не една вещь, а прехвърляме един сбор от вещи. Този сбор от вещи може да бъде установен по всякакъв начин и ако се установи, че наистина от тия

ценни материали, които съставляват архива и библиотеката на покойния голям наш професор има откраднати, присвоени някои части, ние можем на общо основание да ги търсим, защото, както преминаването на тая библиотека върху неговия син Димитър Шишманов, така и преминаването й чрез този законпроект от държавата върху Академията на науките, обхваща всичките томове, всичките ръкописи, всичките събрани материали от покойния професор. И затова съвършено излишно е в закона да се упоменава изрично, че прехвърлянето обхваща и откраднатите, ограбените части от този архив. Административно Министерството на земеделието, Дирекцията на държавните имоти и Министерството на вътрешните работи, респективно съдебните власти, могат да изземат и трябва да изземат и да върнат всичко, което е ограбено от тоя архив, на Академията на науките, респективно днес на държавата. (Ръкоплескания)

Аз ще бъда много доволен, ако народният представител Каракастов, който тук ни каза, че знае за такова обсебване на части от това ценно духовно богатство, конкретно посочи на Дирекцията на държавните имоти какво именно и от кого е иззето, за да можем, без да дочакаме дори гласуването на законпроекта, да се отнесем до съответните власти за изземването на това, което е ограбено. (Ръкоплескания)

Има обаче неща, които, макар да са ограбени, няма да можем да ги върнем — това е тий нареченото литературно и духовно ограбване, плагиатството. Там вече народният представител Каракастов, понеже се занимава с литература, по-добре знае по какъв начин трябва да стане преследване на тия, които ограбват духовните ценности, а не ценности, които имат материално отражение. Такова плагиатство може да бъде атакувано навред — и в Парламента, и в пресата. Впрочем, понеже има специален закон за литературната собственост, може да се постъпи и по реда, който предвижда този закон. Това обаче няма да бъде предмет на защитата, която ние можем да дадем. Защитата на Министерството на земеделието и държавните имоти ще бъде, ако има някои ръкописи, две страници, три страници, някой ценен том или нещо друго откраднато, да го върне, стига да ни се каже кой е, пък бил той не само професор, а дори и председателят на Академията на науките. Който краде, е крадец, без оглед на всички останали качества. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Други оратори няма записани. Полагам на гласуване. Който от г-да народните представители приемат на първо четене законпроекта за отстъпване безвъзмездно на Българската академия на науките и изкуствата в гр. София държавния архив, бивша собственост на проф. Иван Д. Шишманов, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър д-р Михаил Геновски: Да се гласува законпроектът по спешност и на второ четене.

Председателстващ Георги Трайков: Г-н министърът на земеделието моли да се съгласите, по спешност, законпроектът да се приеме и на второ четене. Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема. Моля г-на секретаря да го докладва.

Секретар Георги Христов (з): (Чете заглавието и член единствен на законпроекта *).

Стефан Каракастов (с): Аз държа на моето предложение. Тук е казано „собственост на Димитър Шишманов“ — значи, разбира се онова, което се намери в дома на бившия министър Шишманов, а не се отнася за всичко останало, което е извън този дом. Аз не съм юрист, но така схващам нещата и смятам, че трябва да кажем „където и да се намерят — материали от този архив, да се изземат.“

Д-р Вира Златарева (з): Това се разбира само по себе си. Това е собственост, не е владение.

Стефан Каракастов (с): Значи, отнася се за материалите от този архив, където и да се намират те.

Д-р Вира Златарева (з): Да, отнася се. Цялото му литературно творчество се разбира.

Петър Попиванов (з): След обясненията на г-на министъра на земеделието няма защо да се допълня членът и да се дават тълкувания. Отнася се и за всички книжа, които са обсебени.

Игнат Илиев (за): Да не се направи грешка с това. Ако този ръкопис, който е намерен в един професор, е продаден или подарен, ще имаме ли право да го вземем?

Председателстващ Георги Трайков: Никой не желае думата. Който приема заглавието и член единствен на законпроекта, както се докладваха, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка пета от дневния ред:

Първо четене на законпроекта за продажбата на Столичната голяма община една трета идеална част от млекопроизводителното стопанство „Чайка“, бивша собственост на проф. Георги Ненков, сега държавна собственост.

* За текста на член единствен виж първото четене на законпроекта на стр. 180

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретар Георги Христов (з): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за продажба на Столичната голяма община една трета идеална държавна част от млекопроизводителното стопанство „Чайка“ — Красно-село, София, бивша собственост на проф. д-р Георги Ненков.

Г-да народни представители! Млекопроизводителното стопанство „Чайка“, находящо се на ул. „Бъкстон“ № 62, Красно-село, принадлежи на покойния проф. д-р Георги Ненков и се състои от следното:

- 1) 46 дойни крави и един бик от монтафонска раса и една крава от ангелска раса;
- 2) 6 юница от 1 до 3 години;
- 3) 3 женски и 2 мъжки телета на около 10 месеца и едно волче на една година;
- 4) 13 телета на около 5 месеца;
- 5) 8 свине майки и два пореза от германска подобрена раса;
- 6) 26 прасенца от 8 до 15 кгр. едноготи;
- 7) 7 коня, два от които слепи, и една жребна кобила от тежка раса, и
- 8) Една голяма платформа, две двуколки за мляко, една шейна, един чифт дървени литри за сено, две двуколки, три конски коли, осем конски хамути скъсани, едно конско седло европейско, 16 железни варели по 200 кгр., 5 циментови корита за храна на свине и два шейнира.

След 9 септември 1944 г., въз основа на присъда № 9, от 24 април 1945 г., на Народния съд, IV върховен състав посмъртно, постановена е конфискация на 1/3 от цялото движимо и недвижимо имущество на проф. д-р Георги Ненков, която става собственост на държавата.

Столичната народна община е закупила от законните представители на покойния проф. д-р Георги Ненков принадлежащата им част 2/3 от млекопроизводителното стопанство „Чайка“. Същата с писмо № 7497, от 1 август т. г., моли да ѝ се продаде и останалата 1/3 част от това стопанство, принадлежаща на държавата, изтъквайки, че е от обществен интерес да закупи изцяло казаното стопанство, за да може да задоволява нуждите на детските домове и ясли, военни и общински болници и други с мляко, още повече, че това стопанство се състои изключително само от добитък и инвентар и че 2/3 идеални части вече е закупила.

Като се има пред вид целта, за която се иска закупуването на 1/3 част — принадлежаща на държавата от това млекопроизводително стопанство, на мнение съм, да се удовлетвори искането на Столичната народна община, като ѝ се продаде 1/3 идеална част, принадлежаща на държавата от поменатото млекопроизводително стопанство „Чайка“, срещу заплащане на сумата 1.032.523 лв., която оценка е направена от специално назначената за целта комисия, като е взела пред вид днешните пазарни цени.

Моля ви прочете, г-да народни представители, да гласувате приложения законопроект.

Гр. София, ноември 1945 г.

Министър на земеделието и държавните имоти: Д-р М. Геновски

ЗАКОНОПРОЕКТ

за продажбата на Столичната голяма община една трета идеална част от млекопроизводителното стопанство „Чайка“, бивша собственост на проф. Георги Ненков, сега държавна собственост.

Член единствен. Продава се на Столичната голяма община 1/3 идеална част от млекопроизводителното стопанство „Чайка“, находящо се на ул. „Бъкстон“ № 62, Красно-село, което се състои от следното:

- 1) 46 дойни крави и 1 бик от монтафонска раса и 1 крава от ангелска раса.
- 2) 6 юници от 1 до 3 години.
- 3) 3 женски и 2 мъжки телета на около 10 месеца и 1 волче на 1 година.
- 4) 13 телета на около 5 месеца.
- 5) 8 свине майки и 2 пореза от германска подобрена раса.
- 6) 26 прасенца от 8 до 15 кгр. едноготи.
- 7) 7 коня, два от които слепи, и 1 жребна кобила от тежка раса и
- 8) 1 голяма платформа, 2 двуколки за мляко, 1 шейна, 1 чифт дървени литри за сено, 3 конски коли, 8 конски хамути скъсани, 1 конско седло европейско, 16 железни варели по 200 кгр., 5 циментови корита за храна на свине и 2 шейнира срещу заплащане на сума 1.032.523 лв.

Председателстващ Георги Трайков: Има думата министърът на земеделието и държавните имоти г-н д-р Михаил Геновски.

Министър д-р Михаил Геновски: (От трибуната) Г-да народни представители! Искам да ви дам някои осветления, за да не би да се породят недоразумения. Смятам, че тия осветления ще ви улеснят.

Държавата е собственик на една трета част от това стопанство по силата на присъда на Народния съд. Останалите две трети части от изброените в законопроекта добитък и вещи са собственост на Столичната голяма община, която ги е купила от наследниците на проф. д-р Георги Ненков.

Вие знаете, че днес затрудненията в изхранването на добитъка са големи. На много места добитъкът, присъден на държавата, беше поставен при много неопределени условия. Поради някакви па-

дешни споразумения, с тоя добитък се разпореждаха представители на Министерството на финансите. Дори имаше следният случай в Генерал Тошево: като нямало кой да гледа добитъка, присъден на държавата от Народния съд, прибира го милицията и тя го гледа. Когато отидох там, идва началникът на милицията и ми казва: „Какво да правим тоя добитък, ние нямаме нито бюджетни средства, нито туй ни е работата.“ И още там аз наредих да се направят постъпки за прехвърлянето на този добитък.

Столичната община пожела да стане пълен собственик на това стопанство, като закупи и едната трета, която принадлежи на държавата. Беше назначена една комисия, която даде оценката 1.032.523 лв. Срещу тази оценка Столичната община подаде възражение, в което твърди, че тази оценка била голяма. Беше назначена втора комисия. Втората комисия дава една по-ниска оценка, струва ми се около 820.000 лв. Когато аз видях, че има две оценки, поисках да се направи един преглед, за да се види откъде се явява тази разлика. Тогава новата комисия възприе първата, по-високата оценка, и тази първа оценка, по-високата, която отговаря на пазарната цена днес, е поставена в закона. Спор следователно беше воден само относно оценката, и в законопроекта легна тази оценка, която е по-благоприятна за държавата, най-високата оценка, която беше определена от първата комисия. Министерството на земеделието, респективно Дирекцията на държавните имоти, положи всички усилия да се получи най-високата цена.

В настоящия момент, мене ми се струва, че за всички ни е ясно, че отечественофронтовската власт полага усилия да създаде здрави, жизнеспособни държавни и общински стопанства. Ето тук ние имаме едно общинско стопанство, което обаче е негодно. Редно е ние да дадем възможност на Столичната община, още повече че тя има по-голямата част, две трети от това стопанство, да създаде наистина едно жизнеспособно стопанство и да покаже, че в отечественофронтовската ера общините могат да бъдат добри стопани.

Моля да гласувате законопроекта. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител г-н Манол Стойнов Велков.

Манол Стойнов (зв): (От трибуната) Г-да и г-жи народни представители! По предложение на г-на министра на земеделието и държавните имоти сме сезирани в разглеждането на законопроекта за продажба на Столичната голяма община една трета идеална държавна част от млекопроизводителното стопанство „Чайка“ — Красно-село, София, бивша собственост на проф. д-р Георги Ненков.

Мотивите, които са наложени внасянето на законопроекта, както и съдържанието му, ние изслушавме преди малко, след което чухме и допълнителни изяснения по въпроса, които бяха изложени от г-на министра на земеделието и държавните имоти.

Касае се в дадения случай до едно скотовъдно стопанство, нахоящо се в землището на София, Красно-село, известно под наименованието млекопроизводително стопанство „Чайка“, бивша собственост, както казах, на покойния д-р Георги Ненков.

При наличието на наказателното постановление в присъда № 9, от 24 април 1945 г., на Народния съд, IV Върховен състав, въз основа на оная част от цитираната присъда, която постановява конфискация, държавата е станала собственик на една трета идеална част от цялото имущество на проф. д-р Георги Ненков, включително и на млекопроизводителното стопанство „Чайка“ в Красно-село до София, като е влезнала в собственост, владение и експлоатация на тази именно част от това стопанство, разполагащо с жив и мъртъв инвентар, видовете и количеството на който са подробно изброени в разглеждания законопроект.

Междувременно Столичната голяма община е закупила от законните наследници на покойния професор д-р Георги Ненков принадлежащите им две трети идеални части от стопанството „Чайка“. И така днес млекопроизводителното стопанство „Чайка“, бивша собственост на покойния проф. д-р Георги Ненков, е станало собственост от държавата и Столичната голяма община.

За да се подсигури плановото и рационалното използване на стопанството, Столичната голяма община е предложила на държавата, респективно на Министерството на земеделието и държавните имоти, да закупи собствеността на държавата — една трета идеална част от стопанството. В резултат на това именно предложение, от страна на Столичната голяма община, което не изключва един действителен обществен интерес, както това се признава в мотивите към внесенния законопроект, ние сме сезирани с неговото разглеждане и приемане днес на първо четене.

Признавам обществен интерес от едно рентабилно стопанство, собственост само на един единствен собственик, какъвто претендира да остане Столичната голяма община, която има повече възможности да реорганизира млекопроизводителното стопанство „Чайка“. Държавата има право да разпорежда с имотите си, тя може да отчуждава някои от тези имоти, но по един строго установен ред, за да бъде запазен най-добре нейният интерес. Затова комисията по Министерството на земеделието, когато ще разглежда този законопроект, ще трябва да обсъди въпроса: дали продажбата на държавната част от стопанството ще трябва да се извърши според предлагания в законопроекта начин, или пък това ще трябва да стане чрез търг, при допускането и на други състезатели.

Разбира се, не може да не се държи сметка, че Столичната народна община се стреми към задоволяването на един обществен интерес при експлоатацията на млекопроизводителното стопанство „Чайка“, откъдето иде и преимуществото за нея да откупи частта на държавата от въпросното стопанство.

Водима от тези съображения, парламентарната група на Народния съюз „Звено“, от името на която говоря, единодушно и с готовност ще гласува по принципи внесенния законопроект. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Няма записани други оратори.

Който от г-да народните представители приема на първо четене законопроекта за продажбата на Столичната голяма община една трета идеална част от млекопроизводителното стопанство „Чайка“, бивша собственост на проф. Георги Ненков, сега държавна собственост, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на земеделието предлага, този законопроект да бъде гласуван сега, по спешност, и на второ четене.

Който от г-да народните представители е съгласен с това предложение, законопроектът да бъде гласуван сега и на второ четене, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да го докладва.

Секретар Георги Христов (з): (Чете законопроекта *)

Председателстващ Георги Трайков: Никой не иска думата. Който приема заглавието и член единствен на законопроекта, както се докладваха, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Дневният ред е изчерпан.

Бюрото предлага следния дневен ред за следващото заседание, което ще бъде на 5 февруари:

Второ четене на законопроектите:

Подпредседател: ГЕОРГИ ТРАЙКОВ

1. За допълнение на чл. 105 от закона за нотариусите.
2. За обществено хлебопроизводство и хигиенизиране на селата.
3. За упазване на страната от внасянето и разпространението на опасни неприятелни и болести по растенията.
4. За изменение и допълнение на глава пета от закона за подобрение на земеделското производство и упазване на полските имоти.

Първо четене на законопроектите:

5. За погасяване от фонда за покриване загубите от банката при Българската земеделска и кооперативна банка на: а) Разпределението от ликвидирани синдикати или такива с неприключена още ликвидация загуби (вкл. и лихвите) между казаните по-долу, земеделски кредитни кооперации, възлизащи общо на 13.763.661 лв., и б) За погасяване по същия начин задълженията към банката на районните земеделски кооперативни синдикати „Искра“ в с. Две могили, Русенско, „Искър“ в гр. Оряхово и Земеделската и кооперативна банка — Синдикална централа в София, възлизащи общо на 2.889.010 лв.

6. За трудовата поземлена собственост.

Който от г-да народните представители приема прочетения дневен ред за следващото заседание, което ще се състои във вторник, 15 ч., моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Закривам заседанието.

(Закрито в 17 ч. 25 м.)

Секретари: { Д-Р ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ
ГЕОРГИ ХРИСТОВ

Началник на Стенографското отделение: ДОНЧО ДУКО